

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoPr/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110217528
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8110217528.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: Mgr. Z. K., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v K., na ul. L. č. XX, právne zastúpenej JUDr. Ivanom Jurčišinom, advokátom so sídlom v Prešove, na ul. Severnej č. 26/A, proti žalovanému: Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 2, o zaplatenie náhrady funkčného platu s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 18.10.2018 č.k. 20C 144/2010 - 207 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho a dovolacieho konania.

odôvodnenie:

- Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 8.671,56 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Ďalej vyslovil, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný so žalobkyňou neplatne ukončil štátnozamestnanecký služobný pomer, čo vplynulo z konania vedeného na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3S 84/2012. Vo veci bolo teda potrebné vyriešiť, či žalobkyni patrí náhrada mzdy za celé ňou požadované obdobie, resp. či má byť limitovaná v zmysle námietok žalovanej strany.
- K zníženiu, prípadne nepriznaniu náhrady mzdy podľa ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce, môže súd pristúpiť len vtedy, ak po zhodnotení všetkých okolností prípadu možno vyvodíť, že pracovník sa zapojil (mohol zapojiť) do práce v inej organizácii za podmienok v zásade rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než by mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, ak by organizácia plnila svoju povinnosť pridelovať mu túto prácu.
- Čo sa týka výšky náhrady mzdy za mesiac, v tejto súvislosti sa poukázalo na to, že táto bola právoplatne ustálená rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 22.10.2012 č.k. 1CoPr 14/2012-168 na sumu 722,63 eur (plat 16.870 Sk + 17 % za služobnú prax + 12 % za služobnú pohotovosť, čo spolu predstavuje sumu 21.770 Sk).
- V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 188/2010 bola žalobkyni priznaná náhrada za obdobie od 13.01.2009 do 13.05.2010, a preto v tomto konaní bola žalobkyni priznaná náhrada mzdy za 12 mesiacov ohraničených obdobím od 13.06.2010 do 13.05.2011.

6. Zákonník práce ako lex generalis k zákonu o štátnej službe v ust. § 79 ods. 2 účinnom v čase neplatného skončenia pracovného pomeru nepoznal limitáciu náhrady mzdy 36-timi mesiacmi, avšak zakotvil, že ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať.

7. V tejto súvislosti je potrebné akcentovať fakt, že žalobkyni už bola právoplatne priznaná náhrada mzdy rozsudkom Krajského súdu v Prešove vydanom vo veci 1CoPr 14/2012 vo výške 12.104,05 eur s príslušenstvom, teda nemožno povedať, že by nebola naplnená satisfakčná funkcia. Priznanie náhrady mzdy titulom neplatného skončenia pracovného pomeru v tomto konaní v spojení s už právoplatne priznanou sumou predstavuje dostatočnú náhradu aj z pohľadu dobrých mravov. Žalobkyňa bola síce po neplatnom skončení pracovného pomeru nezamestnaná podľa vlastných slov len približne jeden mesiac, pričom následne už bola plynule zaradená v pracovnom procese u iných zamestnávateľov. Nie je preto v rozpore s požiadavkou spravodlivosti priznať žalobkyni náhradu funkčného platu za obdobie 12 mesiacov a v prevyšujúcej časti žalobu zamietnuť.

8. Ako v záverečnom prednese uviedol právny zástupca žalobkyne, náhrada mzdy nie je ekvivalentom mzdy, ale plní úlohu satisfakčnú vo vzťahu k zamestnancovi a zároveň sankčnú vo vzťahu k zamestnávateľovi. S uvedeným tvrdením sa stotožnil aj súd prvej inštancie, ktorý zároveň dodal, že v tomto konaní priznaná náhrada mzdy spĺňa pomer satisfakcie smerom k žalobkyni a zároveň sankčnosti vo vzťahu k žalovanému. Právoplatne aj neprávoplatne priznané sumy po podrobení testom proporcionality a vo svetle dobrých mravov plne sanujú diskomfort žalobkyne vyplývajúci z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

9. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

10. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP.

11. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zmeniť, prípadne ho zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že rozsudok sa javí ako nepreskúmateľný, čo do dôvodov, hlavne vo vzťahu k predloženému potvrdeniu o výške mzdy, ktoré bolo podkladom pri uplatnení nároku na náhradu funkčného platu vo výške 1.035,98 eur. Iný dôkaz v konaní predložený nebol a nie je možné, aby sa súd odvolával na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 26.03.2012 č.k. 28C 188/2010-144 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 22.10.2012 č.k. 1CoPr 14/2012 - 168, nakoľko dôkaz vyššie uvedený v tomto konaní nebol zo strany žalobkyne dokladovaný. Ako podklad pre rozhodnutie malo slúžiť potvrdenie žalovaného o mzde žalobkyne vo výške 1.035,98 eur. Taktiež nie je jasné, prečo náhrada mzdy nebola priznaná za žalované obdobie až do dňa vyhlásenia rozsudku, ak je preukázateľné, že spor medzi žalobkyňou a žalovaným je opakovaným sporom a tieto spory trvajú od roku 2008 až doposiaľ. Žalovaný preukázateľne nerešpektuje rozhodnutie súdov a z tohto dôvodu ani nemôže požívať ochranu v tom, aby bola priznaná náhrada mzdy len za 12 mesiacov, s čím žalovaný vopred počítal a naďalej nerešpektuje rozhodnutia súdov, aby zamestnal žalobkyňu na pôvodné funkčné a platové zaradenie v triede 8.

12. V zmysle ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce účinného v čase, kedy pracovnoprávny vzťah vznikol, ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať.

13. Náhrada mzdy pritom nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť, pretože mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy a ktorú bol zároveň schopný a ochotný vykonávať, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý bezdôvodne skončil pracovný pomer so zamestnancom. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na postup Okresného úradu Prešov po právoplatnosti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.03.2017 vydaného vo veci 3S 84/2012, ktorý sa nijakým spôsobom nesnažil žalobkyni ponúknuť adekvátne pracovné miesto, ale práve naopak ponúkal pracovné miesta s platovou triedou o 3 až 4 triedy nižšou než akú mala v štátnozamestnaneckom pomere, ktorý bol neplatne skončený a taktiež žalobkyni ponúkal štátnozamestnanecké miesta v miestach, ktoré boli značne vzdialené od miesta jej trvalého pobytu. Žalovaný neakceptoval rozsudok

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a namiesto toho, aby sa snažil žalobkyňu zamestnať na pôvodnom prípadne obdobnom štátnozamestnaneckom mieste, ponúkal jej štátnozamestnanecké miesta pre žalobkyňu neakceptovateľné, či už z dôvodu nízkej platovej triedy, ktorá sa v žiadnom prípade nedala porovnať s platovou triedou v predchádzajúcom neplatne skončenom štátnozamestnaneckom pomere a vzdialenosti ponúkaného miesta od miesta trvalého bydliska. Pri zohľadnení priznanej výšky náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru by sa malo vziať do úvahy správanie sa žalovaného pokiaľ sa dobrým mravom.

14. Napadnutý rozsudok predstavuje rozhodnutie vydané v rozpore s princípmi riadneho a spravodlivého procesu, nakoľko súd dospel k rozhodnutiu nerešpektujúc dôkazy a výpoveď žalobkyne v konaní a teda rozhodol bez dôkazu ohľadne výšky priznanej náhrady mesačnej mzdy. Ide o extrémny nesúlad medzi rozhodnutím súdu a vykonanými dôkazmi. Súd riadne neodôvodnil v rozsudku zhodnotenie dôkazov, hlavne tých, ktoré predložila žalobkyňa, nakoľko žalovaný okrem potvrdenia o priznanej mzde nedoložil do konania žiaden dôkaz.

15. Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

16. Vo veci už Krajský súd v Prešove raz rozhodol, keď rozsudkom zo dňa 30.09.2019 č.k. 7CoPr 2/2019 -234 odmietol odvolanie žalobkyne proti výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovie a čo do zvyšku rozsudok potvrdil. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

17. V dôsledku dovolania podaného zo strany žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 29.06.2023 sp. zn. 2Cdo 173/2021 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2019 sp. zn. 7CoPr 2/2019 vo výroku, ktorým čo do zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vo výroku o trovách konania a vec vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšku dovolanie odmietol.

18. Dovolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že ťažiskové dôvody, na základe ktorých prvoinštančný súd žalobe žalobkyne v časti vyhovel a v časti zamietol, spočívali v jeho právnom závere, že žalovaný so žalobkyňou neplatne skončil štátnozamestnanecký služobný pomer a preto žalobkyňi prináleží náhrada mzdy s poukazom na § 1 ods. 3, § 27 písm. b) a d), § 28 ods. 1, § 28 ods. 2, § 28 ods. 3, § 29 ods. 5, § 30 ods. 8, § 44 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe platný do 31.12.2008, § 79 ods. 2 Zákonníka práce, § 131 Zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti poukázal na aplikáciu ustanovenia zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe účinného ku dňu 31.10.2009. Uvedené ďalej rozvinul spôsobom predtým neuvádzaným a nepoznaným tak prvoinštančným súdom, ako aj sporovými stranami.

19. Inak povedané, za určujúce právne posúdenie považoval prvoinštančný súd posúdenie náhrady mzdy požadovanej žalobkyňou jej limitovaním s odvolaním sa na vyššie citované ustanovenia zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe platného do 31.12.2008 a § 79 ods. 2 Zákonníka práce ako lex generalis k zákonu o štátnej službe bez ďalšieho zdôvodnenia jeho aplikácie aj napriek odkazu na § 1 ods. 3 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe platný do 31.12.2008, podľa ktorého na právne vzťahy štátnych zamestnancov pri vykonávaní štátnej služby sa Zákonník práce vzťahuje len vtedy, ak to výslovne ustanovuje tento zákon a tak žalobkyňi priznal limitovanú náhradu funkčného platu v zmysle Zákonníka práce za obdobie 12 mesiacov a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Odvolací súd poukazujúc na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16.01.2015 č.k. 3S 84/2012-157 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.03.2017 č.k. 5Sžo 78/2015-176, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení rozhodnutia bývalého Obvodného úradu v Prešove, služobného úradu z 23.04.2010 a vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie, uviedol, že správne konanie, predmetom ktorého je skončenie štátnozamestnaneckého pomeru, nebolo dosiaľ právoplatne skončené. Toto konanie je potrebné chápať ako celok až do jeho právoplatného skončenia a písomné potvrdenie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru z 23. apríla 2010 odvolávajúce sa na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S 78/2008 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo 360/2009 treba považovať za rozhodnutie vydané v tomto pokračujúcom správnom konaní a na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval za určujúcu v danom spore aplikáciu ustanovení zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe účinného ku dňu 31.10.2009, § 2 Zákonníka práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z.z. a § 171 zákona č. 55/2017 Z.z., ktoré umožňovali primerané použitie, okrem iných ustanovení, aj ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy. Uvedené zákonné ustanovenia súd prvej inštancie neaplikoval a odvolací súd ich považoval pre rozhodnutie

za určujúce bez toho, aby si splnil manudukčnú (poučovaciu) povinnosť vyplývajúcu z § 382 C.s.p. Dovolateľka tak v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat' správnosť tohto iného (nového) právneho názoru zaujatého odvolacím súdom až v samotnom odvolacom rozhodnutí.

20. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníkov konania v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. (§ 382 C.s.p.), aby sa vyjadrili k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. (R 33/2011). Vzhľadom na prevzatú úpravu vyjadrenú v § 382 C.s.p., pôvodne obsiahnutú v § 213 ods. 2 O.s.p., nie je dôvod nepostupovať podľa zmieneneho R 33/2011.

21. Odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manudukčnej povinnosti založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a týmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C.s.p. a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

22. Vzhľadom na uvedené bolo dovolanie žalobkyne nielen prípustné podľa § 420 písm. f) C.s.p., ale tiež dôvodné, lebo je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 431 ods. 1 C.s.p.

23. Najvyšší súd navyše poznamenal, že žalobkyňa tvrdila, že jej štátnozamestnanecký pomer bol neplatne skončený 06.11.2008, ktorú skutočnosť mal konštatovať Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 5Sžo 78/2015 a táto doba je podľa dovolateľky rozhodná pre uplatnenie právneho predpisu zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe. V rozsudkoch oboch súdov nižších inštancií sa síce cituje § 44 zákona č. 312/2001 Z.z., z neho vyplývajú rozhodné skutočnosti pre posúdenie nároku žalobkyne na náhradu funkčného platu z dôvodu neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, ktoré rozhodné skutočnosti z rozsudkov oboch súdov nižších inštancií vzhľadom na zistené konkrétne skutkové okolnosti predmetného sporu, ale jednoznačne nevyplývajú, preto v tomto smere uvedené rozsudky nemôžu byť ani preskúmateľné.

24. V súvislosti s dovolacími námietkami ohľadom nepravnej retroaktivity zákona č. 400/2009 Z.z., dovolací súd tiež pripomenul, že súčasťou aj Slovenského právneho poriadku je zásada zákazu retroaktivity právnych noriem. Princíp retroaktivity vychádza zo zásady lex retro non agit (zákon nepôsobí naspäť). Právna teória, legislatívna a aplikačná prax pritom rozlišuje retroaktivitu pravú a nepravú. Pri pravej retroaktivite zákon dodatočne a pozmeňujúco zasahuje do už právne uzavretých skutkových a právnych vzťahov (Nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 3/00), nepravá retroaktivita je stav, v ktorom nová právna úprava nevytvára žiadne právne účinky smerujúce pred deň nadobudnutia účinnosti, avšak kvalifikuje tie právne úkony, ku ktorým došlo ešte pred nadobudnutím jej účinnosti, v dôsledku čoho môže dôjsť k zmene alebo zrušeniu tých právnych účinkov, ktoré boli predtým späté s ich uzavretím (Nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/99). Časový stret dvoch právnych noriem rieši nepravá retroaktivita tak, že podľa skorších platných noriem sa určuje vznik a platnosť právnych vzťahov, ich obsah sa určuje podľa normy účinnej v dobe, kedy sa o týchto vzťahoch rozhoduje. Odvolací súd preto pri posudzovaní práva žalobkyne na náhradu mzdy (funkčného platu štátneho zamestnanca) musí uvedené zohľadniť a dostatočne preskúmateľne skutkovo i právne svoje rozhodnutie odôvodniť.

25. Pokiaľ ide o dovolanie proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie čo do výroku, ktorým bolo žalobe žalobkyne čiastočne vyhovie ako subjektívne neprípustné, dovolací súd predovšetkým skúmal, či subjektívne oprávnenie žalobkyne podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu posúdil odvolací súd správne. Pokiaľ by sa potvrdilo, že pri tomto posúdení pochybil a z tohto dôvodu nesprávne odvolanie odmietol, hoci na to neboli zákonné dôvody, došlo by k porušeniu ústavného zákazu odmietnutia spravodlivosti, čo by znamenalo porušenie práva na spravodlivý proces a existenciu zmätočnej vady podľa ust. § 420 písm. f) C.s.p. V predmetnej veci ale dovolací súd nič podobné nezistil. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne vo zvyšku čo do odmietajúceho výroku odvolacieho súdu odmietol ako neprípustné (§ 447 písm. c) C.s.p.), pretože žalobkyňou namietaná zmätočná vada podľa § 420 písm. f) C.s.p. nebola preukázaná.

26. Po vrátení veci na ďalšie konanie odvolací súd podľa ust. § 382 C.s.p. podaním zo dňa 13.03.2024 (č.l. 286 a 287 spisu) vyzval strany sporu na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovení § 2 Zákonníka

práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z.z., § 171 zákona č. 55/2017 Z.z. a § 79 ods. 2 Zákonníka práce na prejednávanej veci.

27. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 18.03.2024 uviedla, že hmotnoprávny nárok žalobkyne vznikol za účinnosti zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe, podľa ktorého krátenie náhrady nebolo možné a teda ak za takýchto podmienok vznikol, nie je ho možné následne počas jeho trvania krátiť. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti zakotvil, že retroaktivita ako stav spätného pôsobenia právnych noriem je principiálne neželaným a ústavne nekonformným javom. Ignorovať ho však nemožno vtedy, ak môže spätné pôsobenie právnych noriem uľahčiť fungovanie spoločenských vzťahov. Preto za určitých okolností je spätné pôsobenie právnych noriem žiaduce a ospravedliteľné zároveň. Avšak spätné pôsobenie právnych noriem, ktoré by výrazne zhoršilo právne postavenie subjektu práva, by bolo porušením zásady ochrany nadobudnutých práv. Z vykonaného dokazovania je preukázateľné, že žalobkyňa do dnešného dňa nikto právoplatne neodvolala z funkcie hlavný radca. Je potrebné poukázať aj na postup Okresného úradu Prešov po právoplatnosti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3S 84/2012 zo dňa 28.03.2018. Okresný úrad Prešov sa nijakým spôsobom nesnažil žalobkyňu ponúknuť adekvátne pracovné miesto, ale práve naopak, ponúkal jej pracovné miesta s platovou triedou o 3. - 4. triedy nižšou než ako mala v štátnozamestnaneckom pomere, ktorý bol neplatne skončený a taktiež žalobkyňu ponúkal štátnozamestnanecké miesta v mestách, ktoré boli značne vzdialené od miesta jej trvalého pobytu. V danom prípade by uplatnenie zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe výrazným spôsobom zhoršilo postavenie žalobkyne, konkrétne jej nároku na náhradu funkčného platu, ktorý jej vznikol v súvislosti s protiprávnym postupom vtedy existujúceho Obvodného úradu v Prešove. Preto navrhla, aby pri posudzovaní nároku náhrady funkčného platu sa postupovalo podľa § 44 zákona č. 312/2001 Z.z. a žalobkyňu bol priznaný nárok v celom rozsahu.

28. Žalovaný v podaní zo dňa 25.03.2024 vyslovil súhlas, aby na prejednávajúcu vec boli použité príslušné ustanovenia vybraných zákonov v zmysle výzvy súdu.

29. Po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p., po splnení si svojej poučovacej povinnosti vyplývajúcej z ust. § 382 C.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nie je opodstatnené.

30. Pri rozhodovaní o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, s výnimkou záveru o potrebe aplikácie ust. § 44 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe v znení platnom do 31.12.2008.

31. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti je potrebné poukázať na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.01.2015 č.k. 3S 84/2012-157, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení rozhodnutia bývalého Obvodného úradu v Prešove, služobného úradu zo dňa 23.04.2010 a vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie. Uvedené rozhodnutie potvrdil Najvyšší súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 28.03.2017 č.k. 5Sžo 78/2015-176. Podľa odôvodnenia týchto rozhodnutí správne konanie, predmetom ktorého je skončenie štátnozamestnaneckého pomeru, nebolo dosiaľ právoplatne skončené. Toto konanie je potrebné chápať ako celok až do jeho právoplatného skončenia a písomné potvrdenie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru zo dňa 23.04.2010 odvolávajúce sa na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S 78/2008 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo 360/2009 treba považovať za rozhodnutie vydané v tomto pokračujúcom správnom konaní. Preto vo veci sa aplikovali ustanovenia zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe účinného ku dňu 31.10.2009.

32. Podľa ustanovenia § 131 Zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe, v konaní vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru začatých pred 01. novembrom 2009 sa postupuje podľa predpisov platných do 31.10.2009. Zákon č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe účinný do 31.10.2009 v ustanovení § 125 ods. 1 upravoval predmet konania vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru a to tak, že konanie vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru sa vzťahuje na veci týkajúce vzniku, zmeny a skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa na konanie vzťahovali všeobecné predpisy o správnom konaní. Vychádzajúc z uvedeného za konanie vo veciach štátnozamestnaneckého

pomeru sa nepovažovalo konanie súvisiace s nárokom na náhradu funkčného platu pri neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru.

33. Podľa ustanovenia § 44 zákona č. 312/2001 Z.z. účinného do 31.10.2009, ak je podľa právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu skončenie štátnozamestnaneckého pomeru neplatné, štátnozamestnanecký pomer trvá ďalej. Za čas odo dňa neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru do dňa opätovného zaradenia do štátnej služby patrí štátnemu zamestnancovi funkčný plat, ktorý by mu patril, ak by nedošlo k neplatnému skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru.

34. Ust. § 44 zákona č. 312/2001 Z.z., upravujúce právo štátneho zamestnanca na funkčný plat v súvislosti s neplatným skončením štátnozamestnaneckého pomeru, bolo zrušené ust. § 142 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a to s účinnosťou od 01.11.2009.

35. Právna úprava obsiahnutá v zákone č. 400/2009 Z.z. účinná od 01.11.2009 taktiež upravuje právo štátneho zamestnanca na funkčný plat v súvislosti s neplatným skončením štátnozamestnaneckého pomeru ale v inej výške podľa ustanovenia § 55. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v období od 01.11.2009 má štátny zamestnanec z dôvodu neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru právo na funkčný plat znížený o funkčný plat alebo mzdu, ktoré mu boli vyplatené za vykonávanie činností uvedených v tomto ustanovení. Keďže zákon č. 400/2009 Z.z. neustanovuje v prechodných ustanoveniach, že aj za obdobie účinnosti tohto zákona od 01.11.2009 by sa mali nároky štátneho zamestnanca z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, vzniknuté pred jeho účinnosťou, posudzovať podľa doterajších predpisov, nemožno na tieto nároky od 01.11.2009 aplikovať predchádzajúcu právnu úpravu, ktorá je už neúčinná, ale aj tieto nároky sa posudzujú od 01.11.2009 podľa novej právnej úpravy v tom čase účinnej. Tento záver vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 131 Zákona č. 400/2009 Z.z., ktoré výslovne stanovuje, že podľa predpisov platných do 31.10.2009 sa postupuje v konaní vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru začatom pred 01.11.2009 z čoho plynie, že v prípade absencie takéhoto prechodného ustanovenia by sa aj v konaniach vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru začatom pred 01.11.2009 postupovalo podľa predpisov platných od 01.11.2009. Uvedené však nemožno aplikovať na daný prípad, keďže sa vzťahuje len na konania začaté vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru, pričom ide o procesnoprávnu normu, ktorá neupravuje hmotnoprávne nároky štátneho zamestnanca z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

36. Ústavný súd už vo viacerých rozhodnutiach (napr. I. ÚS 238/04) vyslovil, že právna teória rozoznáva retroaktivitu pravú a nepravú. Pravá retroaktivita zahŕňa prípady, keď právna norma reglementuje i vznik právneho vzťahu a nároky z neho vzniknuté pred jej účinnosťou (teda o pravom spätnom pôsobení nového zákona ide vtedy, keď pôsobí aj pre minulú dobu). Nepravá retroaktivita spočíva v tom, že právne vzťahy hmotného i procesného práva, ktoré vznikli za platnosti práva starého, sa spravujú zásadne týmto právom, a to až do doby účinnosti práva nového. Po jeho účinnosti sa však riadi právom novým (teda o nepravom spätnom pôsobení hovoríme vtedy, keď nový zákon nariaďuje, že má byť použitý i na staré právne pomery už založené, ale iba od doby, keď začína pôsobnosť nového zákona alebo ešte od neskoršej doby (Nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/99).

37. Pokiaľ ide o nepravú retroaktivitu, všeobecne v prípadoch stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy vzniknuté podľa zrušenej právnej normy riadia právnu normou novou. Pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo ku vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúcna prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 09. júla 2014 sp. zn. II. ÚS 351/2014).

38. Interpretácia, resp. výklad právnej normy je nevyhnutnou súčasťou tak právnej teórie, ako aj právnej praxe. Právny výklad je integrálnou súčasťou procesu aplikácie práva, čo sa najzreteľnejšie prejavuje v súdnej aplikácii práva. Úlohou výkladu je konkretizácia zákona v danom prípade, teda úloha aplikácie práva. Predstavuje predovšetkým proces objasňovania zmyslu, obsahu a významu textov prameňov práva ako nosičov právnych pravidiel. Právny výklad je racionálna činnosť, ktorá dáva zmysel právnemu textu, pričom požiadavka racionality je kľúčová. Teleologický výklad právnej normy postihuje zmysel, resp. cieľ právnej normy v súvislosti s najvšeobecnejšími podmienkami, v ktorých

sa má norma realizovať. Ide o hľadanie účelu zákonného ustanovenia, a to v kontexte spoločenských podmienok v okamžiku interpretácie. Pre výklad právneho predpisu je rozhodujúca v ňom vyjadrená vôľa zákonodarcu, ktorú možno objektivizovať tak, ako to vyplýva zo znenia zákonného ustanovenia a významových súvislostí, do ktorých je zaradené. Sudca sa pritom nemusí zastaviť u doslovného znenia normy. Viazanosť zákonom neznamená viazanosť písmenami spolu s nutnosťou doslovného výkladu, ale väzbu na zmysel a účel zákona.

39. Nová právna úprava obsiahnutá v zákone č. 400/2009 Z.z. účinná od 01.11.2009 i naďalej ponechala žalobkyni možnosť domáhať sa pri neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru náhrady funkčného platu. Nová právna úprava teda nemala za následok zánik práva na náhradu funkčného platu, ale zmenila len podmienky a rozsah tohto práva. Pri tomto nároku nová právna úprava umožnila primerané použitie ust. § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy.

40. Zákonník práce v ustanovení § 2 výslovne určoval, že na právne vzťahy pri výkone štátnej služby sa tento zákon vzťahuje, len ak to ustanovuje osobitný predpis. Vzhľadom na žalobkyňou požadované obdobie náhrady mzdy týmto osobitným predpisom bol zákon č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a zákon č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe. Oba tieto právne predpisy a to zákon č. 400/2009 Z.z. v ustanovení § 120 a zákon č. 55/2017 Z.z. v ustanovení § 171 umožňovali primerané použitie, okrem iných ustanovení, aj ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy.

41. V priebehu konania žalovaný požiadal v súlade s ustanovením § 79 ods. 2 Zákonníka práce o nepriznanie, resp. zníženie náhrady funkčného platu prevyšujúcej 12 mesiacov. Samotná žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 27.09.2018 poukázala na to, že po neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru bola mesiac nezamestnaná a následne sa stala zamestnankyňou Mesta Prešov a potom sa zamestnala na úrade Prešovského samosprávneho kraja.

42. Využitie zákonom danej možnosti zo strany žalovaného požiadať o nepriznanie, resp. zníženie náhrady funkčného platu za čas presahujúci 12 mesiacov, nemožno považovať za konanie priečiace sa dobrým mravom, najmä za situácie, ak žalobkyňa je dlhodobo zamestnaná u iného zamestnávateľa.

43. Vo veci nie je možné sa stotožniť s tvrdením o nepreskúmateľnosti rozhodnutia vo vzťahu k predloženému potvrdeniu o výške mzdy, ktoré bolo podkladom pri uplatnení nároku na náhradu funkčného platu vo výške 1.035,98 eur. Žalobkyňa z tejto výšky funkčného platu vychádzala už v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov vo veci 28C 188/2010. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 26.03.2012 č.k. 28C 188/2010 - 144 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 22.10.2012 č.k. 1CoPr 14/2012 - 168 bolo žalobe žalobkyne čiastočne vyhovené, pričom pri rozhodovaní sa vychádzalo z výšky funkčného platu 722,63 eur. Podľa týchto rozhodnutí bolo nepochybne preukázané, že došlo k neplatnému skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne zo strany žalovaného. Žalobkyni však bolo možné priznať náhradu funkčného platu v závislosti od 7. tarifnej triedy, nakoľko žalobkyňa bola účastníčkou výberového konania na funkciu hlavný radca - predstavený, avšak v konečnom dôsledku skončila na 2. mieste a táto pracovná funkčná pozícia bola na základe výberového konania obsadená PhDr. P. J. na základe rozhodnutia zo dňa 06.08.2008, ktoré sa stalo právoplatným 18.09.2008. Žalobkyňa teda túto funkciu nemohla naďalej zastávať v dôsledku zmien privedených týmto výberovým konaním a mohla poberať len plat v 7. tarifnej triede, pretože iné funkcie pre ňu voľné neboli, na ktoré by sa vzťahovala vyššia platová trieda. K vykonaniu dokazovania týmito listinami došlo na pojednávaní konanom dňa 27.09.2018, pričom zástupcovia strán sporu považovali vykonanie týchto listinných dôkazov za dostatočné. Išlo pritom o listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomocí potvrdzujúce v súlade s ustanovením § 205 CSP pravdivosť toho, čo sa v nich potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania strany sporu nemali, a preto dokazovanie v súlade s ustanovením § 182 CSP bolo vyhlásené za skončené.

44. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

45. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho a dovolacieho konania, o týchto sa rozhodlo v súlade s ust. § 396 ods. 1 a § 453 ods. 3 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím a dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

46. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).